

Universitatea «Alexandru Ioan Cuza», Iași
Centrul de Studii Biblico-Filologice
«Monumenta linguae Dacoromanorum»
Institutul de Filologie Română «A. Philippide», Iași
Asociația de Filologie și Hermeneutică Biblică din România

SIMPOZIONUL NAȚIONAL
«EXPLORĂRI ÎN TRADIȚIA BIBLICĂ
ROMÂNEASCĂ ȘI EUROPEANĂ»
Ediția a II-a

PROGRAM

Iași, 4-5 noiembrie 2011

Vineri, 4 noiembrie 2011
Orele 9.00-13.30

Deschiderea lucrărilor simpozionului

Aula Filialei din Iași a Academiei Române

9.00-9.30: Alocuțiuni:

Acad. Viorel BARBU, Președinte al Filialei din Iași a Academiei Române

Prof. dr. Vasile IȘAN, Rectorul Universității «Alexandru Ioan Cuza» din Iași

Prof. dr. pr. Gheorghe POPA, Prorector al Universității «Alexandru Ioan Cuza»
din Iași

Prof. dr. Gheorghe POPA, Prorector al Universității «Alexandru Ioan Cuza» din
Iași

Prof. dr. Ștefan AVĂDANEI, Decan al Facultății de Litere

Prof. dr. Elsa LÜDER, Universitatea din Freiburg, Germania

Prof. dr. Andrei HOIȘIE, Director al Editurii Universității «Alexandru Ioan
Cuza» din Iași,

Prof. dr. Eugen MUNTEANU, Director al Institutului de Filologie Română «A.
Philippide» din Iași

9.30- 10.30: Lansarea volumelor:

Receptarea Sfintei Scripturi între filologie, hermenetică și traductologie, Editura
Universității «Alexandru Ioan Cuza», Iași, 2011.

*Monumenta linguae Dacoromanorum—Biblia 1688 Pars 9: Paralipomenon I,
Paralipomenon II*, Editura Universității «Alexandru Ioan Cuza», Iași, 2011.

10.30-11.00: Pauză de cafea

11.00-12.00: Comunicare în plen

Prof. dr. Claudio García TURZA (Instituto Orígenes del Español, Universidad
de La Rioja, Spania), *El proyecto de las Biblias hispanicas*

12.30-13.30: Lansarea volumului: Eugeniu Coșeriu, *Istoria filosofiei limbajului*,
Humanitas, București, 2011 (la Librăria Humanitas, Str. Banu nr 8, colț cu
Lăpușneanu; vor vorbi: dr. Lidia BODEA, prof. dr. Ștefan AFLOROAIE, prof.
dr. Eugen MUNTEANU)

13.30-15.00: Pauză de masă

Vineri, 4 noiembrie 2011

Orele 15.00-19.45

Comunicări pe secțiuni

Filologie biblică. Traductologie

Aula Filialei din Iași a Academiei Române

Moderator: Prof. dr. Ioana COSTA

Secretar: Drd. Alina CAMIL

- 15.00-15.25: Prof. dr. Ioana COSTA (Universitatea din București), *„Fiul omului, stăi pe picioarele tale”*. Traducerea vocativului în Ieș. 2:1-47:6
- 15.25-15.50: Conf. dr. Marian CIUCĂ (Universitatea din București), *Influența originalului grecesc în Biblia lui Șerban – Evanghelia după Matei*
- 15.50-16.15: Lect. dr. Emanuel CONȚAC (Institutul Teologic Penticostal din București), *Fidela, o traducere românească fidelă a versiunii King James 1611*
- 16.15-16.40: Lect. dr. Wilhelm TAUWINKL (Universitatea din București), *Înrăturirea plurivalenței semantice a terminologiei religioase românești asupra evaluării acurateței unei traduceri a Sfintei Scripturi*
- 16.40-17.00, Dr. Dionisie (Policarp) PÎRVULOIU (Comisia Patristică a Patriarhiei Române), *Titlu rezervat*.

Pauză de cafea: 17.00-17:30

- 17.30-17.55: Drd. Alina CAMIL (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Aspecte ale evoluției termenilor vechi prezenți în Liturghier. Tradiție vs. inovație*
- 17.55-18.20: Drd. Anuța-Rodica CIORNEI (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza» din Iași), *Aspecte privind echivalarea termenilor fitonimici în vechile versiuni biblice românești*
- 18.20-18.45: Ștefănică DRAGOȘ (Institutul Teologic Penticostal din București), *Gal. 5:12 între imprecăție și ironie. Avatarurile în tradiția biblică românească ale unei remarci polemice a Sf. Apostol Pavel*
- 18.45-19.10: Drd. Cristina-Mariana LUNGU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Problematica traducerii unor nume de animale în tradiția biblică românească*
- 19.10-19.30: CS. dr. Maria MORUZ, asist. univ. dr. Mihai-Alex MORUZ (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Alinierea semiautomată a cuvintelor din B1688, Ms. 45 și Ms. 4389*
- 19.30-19.45: CS III dr. Dana-Luminița TELEOACĂ (Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” București), *Inovații lexicale în textul biblic actual*

20.00: **Cina comună, restaurantul «Gaudeamus»**

Vineri, 4 noiembrie 2011

Orele 15.00-19.30

Comunicări pe secțiuni

Hermeneutică biblică

Sala de lectură a Bibliotecii Filialei din Iași a Academiei Române

Moderator: Lect. dr. Valeriu GHERGHEL

Secretar: Dr. Sabina ROTENȘTEIN

- 15.30-15.50: Lect. dr. Valeriu GHERGHEL (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Cântarea cântărilor, 2:1: o controversă exegetică*
- 15.50-16.10: Conf. dr. Marius CRUCERU (Universitatea «Emanuel» din Oradea), *Ironia, o posibilă cheie hermeneutică în interpretarea Predicii de pe Munte, Evanghelia după Matei, capitolele 5-7.*
- 16.10-16.30: Lect. drd. Costel GHICA (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Înțeles și interpretare în epistolarul paulin*
- 16.30-16.50: Lect. dr. Iulian FARAOANU (Institutul Teologic Romano-Catolic din Iași), *Folosirea originală a Scripturilor sacre în Apocalips. Dificultăți și tentative de răspuns*
- 16.50-17.00: Dr. Silviu LUPAȘCU (Institutul de Istorie a Religiiilor din București), *Un comentariu la Facerea, 17:20. Cei doisprezece prinți ai fiilor lui Ișmael și Apocalipsa lui Sergius Bahirā*

Pauză de cafea: 17.00-17.30

- 17.30-18.00: Lect. dr. Tarciziu-Hristofor ȘERBAN (Institutul Teologic Romano-Catolic din Iași), *Metafora biblică: de la figură de stil la revelație divină*
- 18.00-18.30: Drd. Sorin ZAHIU (Universitatea Națională și Capodistriană din Atena), *Lc. 17:20b – μετὰ παρατηρήσεως – contribuție hermeneutică și propunere de traducere*
- 18.30-19.00: Drd. Francisca Simona KOBIELSKI (Universitatea din București), *Exegeza Noului Testament. Parabolele (Lc. 15)*
- 19.00-19.30: Drd. Ana VAIPAN-BOBU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Tradiția patristică — reper și criteriu de interpretare a textelor sacre*

20.00: **Cina comună, restaurantul «Gaudeamus»**

Sâmbătă, 5 noiembrie 2011

Orele 9.00-14.00

Comunicări pe secțiuni

Filologie biblică. Traductologie

Aula Filialei din Iași a Academiei Române

Moderator: Prof. dr. Eugen MUNTEANU

Secretar: Drd. Ana-Veronica CATANĂ-SPENCHIU

- 9.00-9.25: Drd. Iosif CAMARĂ, Elena CAMARĂ (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Transpunerea conceptului „împărăție” în câteva traduceri europene ale rugăciunii „Tatăl nostru”*
- 9.25-9.50: Asist. dr. Mihai CIUREA (Universitatea din Craiova), *Ediții critice moderne ale Noului Testament în limba greacă*
- 9.50.-10.15: Lect. dr. Octavian GORDON (Universitatea din București), *Despre abrevierea cărților biblice în limba română. Contribuții la întocmirea unui set de norme de abreviere*
- 10.15-10.35: Dr. Lucia-Gabriela MUNTEANU (Școala Normală «Vasile Lupu» din Iași), *Funcții textuale ale lexemelor din câmpul lexical-semantic **verba dicendi** în „Biblia Vulgata” de la Blaj (1760-1761)*
- 10.35-11.00: CS dr. Mădălina UNGUREANU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *De la Vechiul Testament la parimiar: parimiile vecerniei de la 1 septembrie*

Pauză de cafea: 11.00-11.30

- 11.30-12.00: Prof. dr. Eugen MUNTEANU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Bestiarul biblic. Câteva hapax legomena*
- 12.00-12.30: Drd. Ana-Veronica CATANĂ-SPENCHIU (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Biblia de la Blaj (1795) și problematica traducerii*
- 12.30-13.00: Prof. dr. Mihai Valentin VLADIMIRESCU (Universitatea din Craiova), *Instrumentar electronic pentru traducătorul și exegețul contemporan al Sfintei Scripturi*
- 13.00-13.30: Asist. cercet. dr. Iosif TAMAȘ (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Prin Sfânta Scriptură îi facem lui Dumnezeu loc în spațiul public românesc*
- 13.30-14.00: CS III dr. Mioara DRAGOMIR (Institutul de Filologie Română «A. Philippide din Iași), *Verbul **a (se) voiera** și familia sa lexicală în Ms. BAR 45 – o foarte probabilă relație cu manuscrisul inițial al traducerii biblice a lui Nicolae Milescu Spătarul*

Sâmbătă, 5 noiembrie 2011

Orele 9.00-14.00

C o m u n i c ă r i   p e   s e c ți u n i

Istoria receptării textelor sacre

Sala de lectură a Bibliotecii Filialei din Iași a Academiei Române

Moderator: Lector dr. Bogdan CREȚU

Secretar: Drd. Silvia CHIOSEA

- 9.00-9.30: Lect. dr. Bogdan CREȚU (Academia Română, Filiala Iași), *Atitudini medievale privind animalul. De la bestiarul Bibliei la gândirea simbolică*
- 9.30-10.00: CS II dr. Iuliana BĂNCESCU (Centrul Național pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale din București), *Receptarea Bibliei în Transilvania, în epoca de după Uniație. Pricese pe teme biblice*
- 10.00-10.30: Conf. dr. Ana GHILAȘ (Universitatea de Stat din Chișinău), *Motive biblice în proza sașezeciștilor. Valențe estetice și sociale*
- 10.30-11.00: Conf. dr. Felicia DUMAS (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Motive biblice în Acatistul Bunevestiri*

Pauză de cafea: 11.00-11.30

- 11.30-11.55: CS III dr. Mioara DRAGOMIR (Institutul de Filologie Română «A. Philippide din Iași»), *Modalități de transmitere a mesajelor biblice în romanul **Antichrist**, de Ion Gheție*
- 11.55-12.20: Prof. dr. pr. Iosif BISOC (Institutul Teologic Romano-Catolic Franciscan, Roman), *Contribuția școlii franciscane la interpretarea Sfintei Scripturi*
- 12.20-12.45: Conf. univ. dr. Gabriel MARDARE (Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău), *„Darul limbilor” și energia punerii în cuvânt la Sfântul Pavel. O abordare neopragmatică a asumării rolului de apostol*
- 12.45-13.10: Drd. Diana DARABANĂ (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Stilizarea citatului biblic în publicistica eminesciană*
- 13.10-13.35: Lect. dr. Alexandru MIHĂILĂ (Universitatea din București), *Limitele comunității în provincia persană Yehud*
- 13.35-14.00: Drd. Silvia CHIOSEA (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), *Insertii biblice într-un panegiric greco-român adresat lui Constantin Brâncoveanu*

Sâmbătă, 5 noiembrie 2011, orele 14.00

Închiderea lucrărilor Simpozionului

Aula Filialei din Iași a Academiei Române

Adunarea Generală a

Asociației de Filologie și Hermeneutică Biblică
din România

Comitetul de organizare a Simpozionului:

Prof. univ. dr. Eugen Munteanu (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza», Iași, președinte)

Prof. univ. dr. Andrei Pleșu (Colegiul «Noua Europă», București)

Prof. univ. dr. Gheorghe Chivu (Universitatea din București)

Prof. univ. dr. pr. Gheorghe Popa (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza», Iași)

Prof. univ. dr. Ioana Costa (Universitatea din București)

Prof. univ. dr. Rodica Zafiu (Universitatea din București)

Prof. univ. dr. Mihai Moraru (Universitatea din București)

Prof. univ. dr. Mihaela Paraschiv (Universitatea «Alexandru Ioan Cuza», Iași)

Cercet. șt. I dr. Gabriela Haja (Institutul de Filologie Română «A. Philippide», Iași)

Dr. Dragoș Bahrim (Seminarul Teologic Liceal Ortodox «Sf. Vasile cel Mare», Iași)

Dr. Mihail Neamțu (Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, București)

Dr. Wilhelm Tauwinkl (Institutul Teologic Romano-Catolic, București)

Secretariatul Simpozionului:

CS III dr. Mioara Dragomir (0749109745)

CS dr. Sabina Rotenstein (0745528702)

CS dr. Mădălina Ungureanu (0741148872)

CS dr. Maria Moruz (0751101551)

CS dr. Anamaria Gînsac